

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înopiază.

Nimeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

FORȚA ȘI DREPTUL.

(c) Desbaterile conferinței interparlamentare s'au încheiat de mult; ecoul lor însă mai răsună și astăzi în presă.

În raporturi amănunțite, noi am căutat să dăm seamă despre activitatea ei din anul acesta; am dori acum să fixăm în câteva cuvinte rolul și însemnătatea acestei conferințe în general, influența ce ea poate să aibă asupra cauzei noastre naționale în special, și mai în special încă progresul ce s'a realizat din acest punct de vedere anul acesta.

Cu cât ne afundăm mai mult în trecutul omenirii, cu atât vedem, că *forța brută* hotărârea raporturile dintre oameni și popoare. Omul cel mai tare și poporul cel mai tare aveau întotdeauna *dreptate*. Secoli de-a rândul, noțiunea *justiției* era ceva aproape necunoscut.

Veacul lui Justinian, cu celebrii sei jurisconșulți, trecuse de mult, și totuși, în plină eră creștină, dreptul celui mai tare domnea ca o ironie față de ceea ce Mântuitorul învățase pe oameni cu cuvintele: „iubiți-vă unul pe altul”. Duelul judiciar era în floare tot timpul evului mediu la triburile germane; războaiele și cruzimea răfănată, focul și sabia, erau criteriul după care incidentele dintre popoare se regulau.

Dar' tot în evul mediu o mișcare se face între cugetători în sensul unor idei mai generoase.

Încă înainte de Groțius (1583—1645), oameni ca Francisc Saurez și Alberic Gentil aruncă sămânța acestor idei, cărora Groțius, în urmă, le-a dat o formă durabilă, în opera sa *De jure belli ac pacis*.

Pentru întâiași-dată marele cugetător olandez, care a trebuit să se refugieze în Franța, din cauza prigonirilor, la care tocmai aceste idei generoase îl expuneau, pune întrebarea: dacă războiul e totdeauna just și ce condițiuni trebuie să intrunească el pentru ca să fie just (*an bellare unquam justum sit?*)

Cartea lui Groțius, din care s'au tipărit 45 de ediții latinești, a avut un mare răsunet. O întreagă literatură s'a scris în urmă asupra chestiunii puse în discuție de savantul neerlandez. Hobbes, Locke și Richard Zouch, Pufendorf, Tommasius și Burlamaqui, Leibnitz, Wolff și Vattel, van Bynkershoek, Moser și de Martens, Kant, Fichte și Hegel, Klüber, Heffter, Bluntschli, Hartmann, Twiss, Kent, Calvo, Arntz, Sorel și alți cugetători din diferite țări au scris tratate asupra ace-

stei materii la diferite epoce, întemeiând „*dreptul ginților*”.

E de remarcă însă, că toți acești scriitori *admit războiul*, ca mijloc de a aduce umanității, ar fi de a o desbăra de ori-ce rest de prejudiciu, ce mai există și mai persistă încă în această privință.

„Războiul în sine e nedrept; conflictele dintre popoare altminterlea trebuie vidate, decât pe calea forței brutale; știința și rațiunea trebuie să decidă asupra acestor conflicte; și, după-cum duelul privat nu mai există pentru a decide diferențele dintre particulari, tot așa războiul, expresiunea cea mai grozavă a inichității și sălbătăciei, trebuie să înceteze de a decide diferențele dintre popoare”.

De această idee s'au însușit acei câțiva savanți contemporani; — aci e originea conferinței interparlamentare de pace și arbitragiu.

S'ar pără, la întâia vedere, că ideea se impune cu atâta putere spiritului nostru, încât ea nici nu poate să întâlnească contradicții. Eroare! Prejudiciile trecutului sunt mult mai puternic înrădăcinate, decât ca o idee, ori-cât de justă, să le poată smulge de-odată. Astfel, conferința păcii a întâlnit și întâlnește sceptici, cari se îndoiesc de isbânda finală a scopului său și cari cred, cum a zis Moltke într-o scrisoare către Bluntschli, că „războiul e un element al ordinii universale”.

Cu toate acestea, ceea ce s'a început în chip timid și modest acum opt ani, când s'a înființat conferința interparlamentară, astăzi a crescut și a luat proporțiuni serioase, din toate punctele de vedere. Majoritatea reprezentanților din mai toate parlamentele europene fac deja parte din această instituție. Guvernele încep să ție socoteală de rezoluțiunile sale și să de aplicare principiilor, ce caută să le stabilească ca normă pentru regularea diferendelor dintre țările ce cărmuesc. E destul să amintim, că la ultima conferință din Bruxelles ministrul afacerilor străine al Belgiei, dl Favereau, a luat cuvântul, urând isbândă

„*dreptul*”.

Totul se părea de necrezut, de neadmis, contrar bunului simț. Era o minune, o improbabilitate, și Emil ar fi repetat aceasta până la infinit... Da!... dar' un lucru era mai pe sus de toată îndoială: Stilla a fost răpită de baronul de Gorț, pentru-că era în cetate!... Ea trăia, pentru-că a văzut-o de-asupra murului!... Despre aceasta era mai mult ca sigur.

Emil încercă a-și aduna ideile, cari toate se cristalisau în una singură: să răpească dela Radu pe Stilla, care era prizonieră de cinci ani în castelul din Carpați!

Costache, zise dînsul abia răsufând, ascultă... și bagă de seamă... căci simțesc că-mi perd mințile!...

— Coconășule... dragă coconășule!

— Cu tot prețul trebuie s'ajung la ea... la ea!... chiar în astă seară.

— Nu... mănă...

— Ascultă-mă, în astă seară!... Ea e aici... M'a văzut, cum am văzut-o și eu pe ea... M'asteaptă.

— Ei bine... te înșoțesc și eu...

— Nu... O să merg singur.

— Singur?... Da.

— Dar' cum o să poți străbate dumniața în cetate, când Niță Stan n'a putut?... — Eu o să străbat.

— Dar' poarta e închisă...

— Pentru mine n'o fi... O să caut... O să aflu o gaură... pe unde o să intru...

— Nu vrei să te înșoțesc și eu... coco-nășule... nu vrei!...

deplină generoșilor inițiatori ai păcii universale; și e destul să amintim, pe de altă parte, faptul că, în mai multe conflicte, guvernele au recurs la arbitragiu, în loc de a-și declara război. Camera și Senatul belgian au votat, aproape cu unanimitate, o moțiune, recomandând guvernului calea arbitragiului în toate împrejurările de natură a sulela dificultăți țării; mișcări anologice s'au petrecut în parlamentele altor țări; în sfârșit, acum e chestiunea de a se face și subscris tratate de arbitragiu permanente între Anglia și Statele-Unite, între Belgia și Anglia, etc.

Cum se vede, ideea care a grupat pe membrii conferinței interparlamentare câștigă în fiecare an și în fiecare zi tot mai mult teren. Ea e o idee *justă*, — și până în cele din urmă va isbuti.

Dar' dacă conferința s'a ocupat de *mișloacele* cele mai potrivite pentru a se înlocui războiul, ea n'a uitat să se ocupe și de *cauzele*, care pun popoarele și țările în învrăjire. E drept, că în această privință activitatea ei a fost mai mică, chestiunile acestea fiind foarte arzătoare și dând loc la discuții prea vii și prea animate; dar' totuși un început s'a făcut.

Această parte a activității numelui corp interesează de aproape cauza noastră națională.

Căci ce vedem când aruncăm ochii asupra motivelor de ordine politică, care pot provoca conflicte grave și compromite pacea europeană? Vedem, că mai mult chiar decât politica de extensiune, la care unele state au renunțat, chestiunea naționalităților e amenințătoare în gradul cel mai înalt.

Conferința s'a ocupat deja în trecut de această chestiune, și dl Gobat, secretarul general al biroului din Berna, a fost însărcinat să prezente un raport asupra ei. Când însă raportul a fost prezentat, conferința a crezut prudent să evite o discuție, care ar fi fost prea vie și prea pasionată. A fost, cu alte cuvinte, o simplă *amănare* a chestiunii, pentru a nu se da loc, chiar dela început, la disensiuni, cari ar fi putut compromite totul.

Chestiunea, totuși, a rămas în spiritul și în preocupările membrilor conferinței. Dacă înălțarea ei s'a crezut necesară, pentru motive de oportunitate, în fapt poate că nu există o chestiune care să preocupe mai mult pe aceste spirite de elită, care fac atâtea sacrificii și pun atâtea ostenele spre a deschide drum ideei generoase: *îndereț forța, înainte dreptul!*

— Nu!... Trebuie să ne despărțim, și numai despărțindu-ne poți să-mi faci serviciu.

— Așadar' te aștept aici!...

— Nu, Costache.

— Unde să merg dar'!...

— În Mățești... nu mai bine... nu... nu în Mățești!... Nu-i de lipsă să știe acești oameni. Cobori în satul Vulcan, unde o să dormi astă noapte... Dacă n'o să mă vezi mănă dimineață, părăsește Vulcanul mănă... adecă... nu... așteaptă încă câteva ceasuri... Apoi, pleacă la Alba-Iulia... Acolo, avisează pe șeful gendarmerei... Istoriseste-i totul!... În fine, vino cu gendarmii!... Dacă o fi de lipsă... să deie asalt cetății!... Eliberăți-o!... Ah! cerule dumnezeesc! ea... trăește... în puterea lui Radu de Gorț!...

Și când s'îrși cu aceste frase întrerupte, Costache văzu surscitața domnului său crescând și manifestându-se prin sentimentele de sordonate ale unui om, care n'are mai mult.

— Să pleci Costache! exclamă pentru ultima oară.

— Sunt gata la porunca d-voastră...

— Da, mergi!

Costache rămase câteva momente la același loc, neputându-se decide să plece. Pe urmă îi veni ideea, că încercările boierului vor fi zadarnice, căci nu va pute străbate nici chiar în curte, astfel va fi silit să vie în satul Vulcan... poate mănă... poate în astă noapte... Amândoi vor merge apoi la Alba-Iulia, și ce n'a putut face nici stăpânul său, nici pădurarul, vor face cu ajutorul agenților autorității... vor prinde pe acest Radu de Gorț... vor scoate

Tocmai de aceea e important, ca ori de câte ori conferința interparlamentară se întrunește, chestiunea noastră națională să fie pusă în discuție, într-o formă sau alta. E aci, în acest fapt, un câștig mare pentru noi.

Noi suntem un element de ordine și cerem numai dreptate. Causa noastră e prin urmare vrednică de toată simpatia și de toată soliditatea oamenilor de bine. Adevărul și este, că ea e cu mult mai cunoscută decât ne închipuim și că toate simpatiile lumii civilizate sunt pe partea noastră.

Întru-cât ultima conferință interparlamentară dela Bruxelles însemnează un pas înainte în calea aceasta și ce s'a făcut din punctul nostru de vedere național, — aceasta vom arăta-o în articolul următor.

Sibiu, 25 August a.

Din Maramureș. Am fost anunțat cu firească indignare, că vicarul Maramureșului Revs, *Tit Bud*, ar fi vice-președinte al *Kulturgylet-ului* unguresc de acolo. Informația noastră am scos-o din *Marmarosí Lapok* ce ni-a fost trimisă din partea unui distins Român din Maramureș. Am publicat și un prim articol (nr. 166 al „Tribunei”), în care se comenta cu legitimă indignare acest fapt, ce bruschează ori-ce sentiment românesc.

Acum primim din partea dlui vicar un răspuns pe baza căruia cu plăcere anunțăm, că faptul însuși e *neadevărat*. Eată ce scrie dl vicar:

„În Maramureș Kulturgylet-ul există de ani de zile; mai în urmă a *stagnat*, acum de nou s'au apucat d-nii (dela comitat) să-l organizeze și din foile comitatense am cetit, că *fără stirea și fără învoirea mea* m'au pus domni dela comitat și pe mine vice-președinte al societăților. Inșe membru în comitet și oficial la acea societate numai acela poate fi, care e membru fondator, ear' la acea societate *n'am dat* și nu voi da *nici un crucer*. Drept aceea nici am fost favorizat nici nu m'am dus la adunarea generală, ear' dacă dl V. Jódý s'a dus, nu! port eu vina, căci nu pot răspunde pentru toți preoții din vicariat”.

Luăm la cunoștință aceasta declarație, și rectificăm cu plăcere faptul. Rămâne însă ceva de observat. Informația noastră a fost corectă. De fapt raportul general al kulturgyletului spune, că dl T. Bud e vicepreședinte. Domnul vicar încă o știe aceasta și — curios — totuși n'a făcut nici un demers, ca foile comitatense, sau însași societatea să rectifice greșala, și să nu facă un abus, așa de revoltător, de numele vicarului român din Maramureș. Cel puțin noi nu știm, și nici dl

vicar nu spune, că ar fi luat vre-o măsură, ca abusul să înceteze. Asta nu înțelegem. Pentru-că, dacă dl vicar nu dă nici un ban acelei societăți, ale cărei scopuri perverse le cunoaște, apoi ar trebui să facă să nu-i deie nici *numele domniei sale*, care, pentru soietate valorează de sigur mai mult decât banii. Cu numele seu dl vicar fi dă, — la aparență — o consfințire din partea biseriei române, fi dă aprobarea sa, ca șef al ținutului românesc.

Astfel să nu ne mirăm că, unii preoți intră apoi — ca dl Jódý — în stnul societății și țin dicții în adunările ei. Firește că nu știu, că abus mare se face cu numele vicarului lor, dar' de unde să o știe, dacă dl vicar nu cere ștergerea numelui seu, pus în fruntea unei societăți de maghiarizare „*fără învoirea sa*”.

Va înțelege deci dl vicar, că este neapărat de lipsă să iee măsurile acestea cât mai curând.

Înmulțirea gendarmilor — despre care am dat și noi în mai multe rânduri știre, e fapt. „*Kel. Ért.*” e informat din isvor sigur, că ministrul de honvezi a provocat comandele gendarmerești să facă pregătirile de lipsă spre acest scop. Să vor crea 28 de stațiuni gendarmerești nouă.

Românii bucovineni și cabinetul Badeni. Deputatul bucovinean dl Dr. G. Popovici, care de present se află în Viena, a fost interviueat de un amic al ziarului nostru asupra cuprinsului notiței lansate de corespondentul nostru vienez. Dl Dr. Popovici a declarat, că expunerile publicate sunt hasardate și ca premise, și în concluziuni. Deputații bucovineni n'au tratat cu ministrul Badeni. Atașarea Bucovinenilor la actuala majoritate parlamentară a urmat pe baza *convîngerei*, că în acest cadru se vor pute realiza aspirațiunile poporului român din Bucovina. Că fost-o oare corect acest calcul, momentan încă nu se poate documenta cu precizie matematică. Chiar acum sunt pendente unele chestiuni foarte importante pentru țară și în special pentru elementul român. Cabinetul Badeni va avea ocazia a se arăta amical grupului român. Dela atitudinea guvernului va depinde și ținută clubului parlamentar român. Dar' aceste sunt încă chestii pendente și nici decum acute. Nu poate fi deci vorba despre o schimbare momentană a dispozițiilor clubului parlamentar român față de guvern. El rămâne sincer atașat majorității. Aceasta nu exclude însă modificări radicale în tactică, dacă împrejurările și relațiunile vor lua forme contrare așteptărilor și mai ales intereselor românești.

FORȚA „TRIBUNEI”.

Jules Verne.

Castelul din Carpați.

Roman din viața poporului românesc din Ardeal.

— Traducere autorizată, —

de

Victor Onișor.

(Continuarea 38.)

(Reproducerea interzisă).

Era cu puțință? Stilla, pe care Emil nu credea s'o mai vadă nici-odată, vine să-și apară pe ridicătura bastionului!... Nu a fost oare jocul unei iluzii... Costache încă a văzut-o ca și el!... Era într-adevăr marea artă, îmbrăcată în costumul *Angeliceii*, în care s'a arătat publicului în reprezentația de adio, la teatrul San-Carlo!

Adevărul teribil se făcu evident înaintea ochilor lui. Așadar' femeia adorată, care avea să devină doamna Telesco, era închisă de cinci ani în mijlocul munților din Ardeal! Aceea pe care a văzut-o Emil căzând moartă pe scenă, trăește! Așadar' când l-au dus mort la hotel, baronul Radu a putut străbate la Stilla, a furat-o, a dus-o în acest castel din Carpați, și a doua zi poporațiunea din Neapol n'a urmat la mormânt în Santo Campo Nuovo decât un sicriu gol!

din mâinile lui pe nenorocita Stilla... vor împărtășia această cetate din Carpați... dacă va fi trebură, nu va rămâne peatră pe peatră... chiar dacă s'ar alia toți dracii infernului, ca să-l aperi!

Și Costache coborî coastele platoului Orgal, apoi apucă cătră drumul dela Vulcan. Într-acestea Emil mergend pe lângă șanț înconjură zidul din colțul dela stânga.

Mii de gândiri îi torturau creurul. Acum nu mai rămănea îndoială, că baronul de Gorț e în castel, fiindcă Stilla încă e închisă acolo... Numai el putea să fie aici... Stilla trăește!... Dar' cum va ajunge până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amorul pentru femeia, ce a reafiat-o trăind, da! trăind!... după-ce a crezut că a murit, și o va elibera până la ea?... Cum va pute-o elibera din lăuntru castelului?... Nu știa, dar' trebuia să se întempele... și se va întempla... Obstaclele, ce nu le-a putut învinge Niță Stan, el le va învinge... Nu curiozitatea îl face să pătrundă în mijlocul ruinelor, ci pasiunea, amor

Iancu și „Nemții”

de
Iosif Sterca Șuluțiu.

(Urmare și fine).

De dragul acelor, pe cari i-au scos cu mătura din țeară, și când s'a văzut țeara scăpată de ei, s'au ținut rugăciuni prin biserici? Sau scopul infernal este de a zădărnici înființarea fundațiunii Avram Iancu? Se poate, pentru-că singur „Tribuna Poporului” n'a recomandat cumpărarea broșurei, ba a batjocorit-o în fel și chip, apoi a provocat pe cetitorii sei ca: „să iee poziție”.

Dar' tocmai în acest punct s'a blamat colosal, s'a făcut de risul lumii, căci toate zările române de dincoace de Carpați și mai multe din România și Bucovina, au întreg publicul românesc a primit această broșură și scopul ce-l urmăresc eu cu cea mai mare simpatie, ear' prostiile, cu care debutează acei „savant”, cu disprețul meritat.

Am scris aceste șire pentru tinerime, care ar dori să se convingă despre adevărul istoric, ear' nici decăt spre a mă încerca să-l aduc pe „savantul” necunoscut la reson.

Ca să fie impertinență acestui „Gligoraș din Ponorel” perfectă, și ca să se poată aplica proverbul german: „Wie der Schelm ist so denkt er”, iată ce-mi zice mie în numărul 130 „Tribuna Poporului”: „Dar' în urma urmelor înțelegem noi și pe dl Sterca Șuluțiu de Cărpeneș. Din „biografia” sa am primit impresiunea, că nu Iancu ci dl Șuluțiu însuși este acela, care s'a încrezut în promisiunile făcute de „Nemții”, și a rămas foarte dureros atins, când acele promisiuni nu s'au împlinit”.

Una din două: Sau este adevărat, că într'adevăr a primit din broșura mea o astfel de „impresiune” sau nu este adevărat.

În cazul prim avem d'a face cu un ignorant, demn de toată compătimitere, care ne amintește sentința nemuritorului Schiller: „Gegen Dummheit kämpfen Götter selbst vergebens”.

În cazul al doilea, adică, dacă „impresiunea” este o fătărie, inventată spre a batjocori „biografia lui Iancu”, atunci avem d'a face cu un „condei simbrăș”, care stă în soldul acelor, cari au confiscat acea biografie.

Tertium non datur.

Starea Săcuilor.

Raportul camerei de comerț și industrie din Tîrgul-Murșului ne prezintă în colorii foarte vii miseria Săcuilor.

Cu toate ajutoarele posibile, ce le dă statul, Săcuii dau îndrăgă în toate privințele. A scăzut producțiunea agricolă, a dat îndrăgă comerțului cu produse silvanele, industria dela 1895 înceace și în continuă decadentă. Numărul Săcuilor, cari au luat lumea în cap trecând granița pe la cele 6 ofiții vamale, în 1896 s'a ridicat la 5057, ceea-ce față cu 4078 din 1895 arată o sporire a emigrațiilor cu 979. Halal de tine „felix Hungaria”. Fug bietii Săcuii în țeară la lucru, și în săcuime trebuie să aducă lucrători slovaci. Numărul elevilor dela școala agronomică din Geoagiu-de-jos a lui Kun-Kocsárd scade. N'a succes înființarea corporațiunii generale de industrie în Tîrgul-Murșului.

Asociațiunile industriale cu toate ajutoarele statului nu înfloresc. Industria de casă nu progresează. Minele de aramă din Csik-balánbánya sunt părăsite, exploatarea cărbunilor de peatră nu arată progres; industria de fer, metal și mașinerii arată regres față cu anul 1895; industria lăcătarilor și faurilor, de când s'a închis granița României, e nemișcată, alărit în decadență, în fabrica de sticlă din Bükşad nu se mai lucră. Singur industria morăritului arată ceva progres. Fabrica de zăhar din Tîrgul-Murșului a fost avisată la ajutorul statului, dela care a și primit 150.000 fl.

S'au exportat 3 milioane de sticle cu apă de Borszék. La institutele de bani se observă scădere și la venitul curat și la depuneri.

Așa ne spune raportul camerei comerciale din Tîrgul-Murșului și noi n'avem să ne îndoim, că așa este.

„Budapesti Hirlap”, de unde am scos cele de mai sus, amintește, că ministrul de comerț au făcut tot posibilul pentru ajutarea și ridicarea Săcuilor, pe motivul, că decadența comitatelor săcuiești ar fi egală cu ștergerea „caracterului maghiar” (?) al Ardealului. „Caracter maghiar” în Ardeal o utopie, pentru care se risipește o mulțime de bani storși dela noi nemaghiarii.

Guvernele maghiare fac totul pentru înțărirea Săcuilor, dar' pentru noi nimic. Noi

vărsăm sumedenie de bani în cassa statului, fără ca să căpătăm în schimb ceva. Intemeiat-a statul măcar o singură instituție culturală, comercială ori industrială pentru Români? Susține statul măcar un gimnasiu românesc? Nu numai, că nu susține, cu toate că după lege ar trebui să susțină în regiunile locuite de Români, ci, ce e mai revoltător, guvernul nu-ți permite să-ți ridici gimnasiul nici pe banii tăi (Caransebeș).

Noi contribuim la susținerea statului cu avutul nostru în sânge și bani, și guvernele noastre de un lung șir de ani nu au pentru noi decăt sbiciul persecuțiilor și temnițele. Astfel sîntem răsplătiți în țeara noastră, pentru care trebuie să ne jertfim viața și averea. Acestea sînt stări anormale, cari nu pot duce la bun sfîrșit.

Toți purtăm sarcinile statului, toți avem drept la ocrotirea și ajutorul statului. Ce ar fi când Românii, ca un singur om ar proclama: nu mai dăm contribuție în sânge și bani.

ASTRA.

Adunarea despărțământului XIII.

— Raport special al „Tribunei”. —

Abrud, 22 August n.

Ca totdeauna, adunarea despărțământului nostru ținută în Cămpeni a fost o adevărată sărbătoare națională, de care se leagă atâtea speranțe frumoase, atâtea amintiri plăcute.

(Introducere.) Trebuie să spun dela început, că adunarea nu s'a ținut în biserică, după cum se ținneau de regulă până acum. — Pretura adică a adăd de bine să sisteze acest „abus”. Pentru-că, mă rog, în biserică nu-i permis să se țină adunări „politice” (!) și afară de aceea adunarea nu poate fi supraviețuită de „autorități”, căci ori-și-cum e un locaș sfânt...

Câtă dragoste dela domni dela pretură. Li-e frică, adică nu cumva adunările noastre „politice” să profaneze sfințenia bisericeii, și când s'au încercat să-i convingă, cum stă lucrul cu „politica”, a fost înzădar.

Zădarnică a fost și telegrama expedată la ministru.

Dar' noi ne-am adunat totuși lângă biserică gr-cat. și am ținut adunarea sub cerul liber, peste care Dumnezeu dispune singur. Noi n'am putut uita, că evoluțiunea noastră culturală e în strînsă legătură cu biserica, și dacă nu ni-s'a permis să ne adunăm în biserică, ne-am adunat totuși în nemijlocita apropiere a sfântului locaș.

(Discursul.) Dl protopop R. Furdul salută de bine venire comitetul „Astrei”, în numele căruia răspunde directorul despărțământului, dl Dr. Laurențiu Pop.

A urmat apoi vorbire de deschidere a dlui director. A vorbit despre relațiunea despărțământului față cu comitetul central, și mai ales despre însemnătatea culturală a „Astrei”. Ar merita să se publice întreaga această frumoasă vorbire, din care transpira adevărată dragoste de cauză la toată propoziția. Și ar merita earăși să-și însemne fiecare bine în memorie, ca a cerut, dl director în numele „Astrei” dela noi, adică: puțină jertfă materială și mult interes, multă dragoste de cauză.

Vorbirea a fost ascultată cu viu interes, fți era mai mare dragul să vezi amestecul de inteligență și popor, apoi frumoasa cunună de dame.

După citirea rapoartelor oficiale, înainte de a trece la punctul următor din program, adunarea a fost plăcut surprinsă de telegrama de felicitare trimisă de dl Dr. Ștefan C. Pop cu următorul cuprins:

„Salut cel mai activ despărțământ. Trăescă conducătorii, trăescă Muntenii!”

Un tunet de vivate!

Comisiunea exmisă pentru încasarea taxelor dela membrii vechi și noi a avut un rezultat îmbucurător; s'a încasat — cu totul — peste 500 fl.

Aici ar trebui să reflectez la corespondența dlui „Borel” — dar' m'au întrecut alții. —

A urmat apoi citirea disertațiunii „Alcoolismul și efectele lui” a dlui Dr. Borsă. O descriere științifică a efectelor distrugătoare ce le produce alcoolismul atât în omul fizic, cât și în partea lui psihică.

Disertațiunea cu multă erudițiune și pricepere scrisă, a fost ascultată cu multă plăcere.

Păcat numai, că popor era puțin de față atunci; măcar că poporul ar fi avut mai mare trebuință să-și auză cântecul.

Pentru adunarea generală la Mediaș se delegă domni Dr. Laurențiu Pop și Dr. Enea Draia.

Comitetul nou se alege sub direcțiunea dlui Dr. B. Preda, din d-nii Romul Furdul, Dr. Laurențiu Pop, Dr. Zosim Chirtop, Constantin Cothișel și Dumitru Goia.

Ear' pentru ținerea proximei adunări generale a despărțământului se delege Zlatna. (Banchețul.) O adevărată sărbătoare națională — repet încă odată. — Nu știu ce ar fi fost în stare se adune la un loc atâtea inteligență din Munții nostri? A trebuit o „Astra” să ne adune, o „Astra” să ne spună, că noi avem cu toții aceeași țintă ideală: cultura poporului român.

Din seria lungă a toastelor fie-mi permis a remarca unul — acela care a făcut impresia cea mai adâncă. S'a toastat adică pentru „acei ce au spart ghița”, pentru cei-ce prima oră au fost Români și ne-au învâțat și pe noi să fim — pentru cei-cei au conceput ideea...

Aici „mi-au venit în minte versurile finale din „Horia” lui Ghiță Pop:

„Ai neamului român sfinți mucenici

„Voi ați căzut — ideea se înalță!

Simin.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei nr. 177, scrie despre „Raportul comitetului Asociațiunii” și spune, că a lăsat-o cam rece, de oare-ce nu se ocupă cum ar trebui cu activitatea despărțământelor, ci se răstîrge mai mult între marginile Sibiului.

Dreptatea nr. 174, îndeamnă din prilejul noului an școlar pe toți Românii, să-și trimită copiii la școală.

Patria nr. 118, consideră numirea noului inspector școlar pentru districtul Sucevei, Carol Kuczyński, drept un nou gravamen al Românilor bucovineni, constată, că de tot puțini Români sînt numiți în funcțiunile publice și pretinde „justa considerare a elementului românesc în toate ramurile vieții publice din Bucovina”.

CRONICĂ

Sibiu, 25 August n. 1897.

Vitejii ungurești. Cetim în *Tim-pul*: Călătorii, cari au fost Joi la gara Brașov, la orele 2 p. m. când sosește trenul de Budapesta spre București, au asistat la o scenă, care reamintește în mic de ce e capabilă poliția ungurească în mare. Un negustor din București, proprietarul unui magazin de lingerie din Calea-Victoriei, se coborise după oprirea trenului în gară și se dusesse în restaurant, ca să bea o bere. Dar' pe când se afla în restaurant auzi un fluierat; crezînd că pleacă trenul, cu care venise din Budapesta, se repezi spre vagon și de oare-ce trenul se mișcă, sărî în primul vagon la care ajunse mai grabnic: în vagonul de bagaje. Dar' trenul manevrasse numai și se opri din nou. Atunci negustorul se coborî din vagonul de bagaje și se îndreptă spre vagonul, cu care venise și în care se afla și soția sa. Dar' în momentul când voi să se urce în vagon, poliștii ungar înșărcinați cu serviciul la gară îl apucă de mână și îi declară cu o solemnitate gravă: — Ești arestat, urmează-mă în oraș! Bucureșteanul crezîndu-și, că Ungurii glumește, dar' se convinge curînd că poliștii vrea să-l aresteze și să-l conducă în oraș. — Ai intrat în vagonul cu bagaje, strigă Maghiarul. Ai vrut să furi! Ești un hoț! Hai în oraș la poliție! Negustorul protestează, se sbate în mâinile poliștilor, îi asigură că numai teama, că va pierde trenul în care se afla și soția sa îl făcuse să sară din greșală în vagonul de bagaje. De gaba! reprezentantul autorității polițienești vru moriș să-l conducă în oraș sub escortă. Interveniră atunci mai mulți călători, cari cunoșteau pe negustorul din București, interveniră câțiva Români, cari locuiesc vara la Brașov și se aflau din întâmplare la gară. În zadar! poliștii maghiari nu voi să cedeze. Și timpul grăbea. Nu mai era decăt un minut până la plecarea trenului. Atunci Românii din garărecurseră la forță: înconjurară pe poliștii și pe prizonier, depărtară pe unul de celalalt, urcară pe negustor în vagon și când poliștii maghiari voi să se urce și el în vagon, fu frumuseț impiedecat de celalalt călători. Mașina fluieră și trenul plecă, — ear' prea zelosul polițmaistru a rămas cu buzele umflite pe peronul gării. Guvernul maghiar ar trebui să decoreze pe poliștii din gara Brașov: O merită cu drept cuvînt pentru modul cum tractează pe Români.

Mirozenii de ale șovinistilor. *Egyetértés* și alte foi ungurești scriu — auziți și vă cruciți! — că printre Sărbii gr.-ort. din... Ardeal (!!) ar fi circulând apeluri „agitatorice”, de înțeles să se organizeze și să se prezenteze în congresul național din Sibiu (!!!) ca un corp puternic! Și spuse odă aceste mirozenii, foile ungurești dau la injurături contra „daco-românilor”, de nu-ți vine să te crezi între ziaristi, ci între... vizitii. Și când te gîndești, că bietul public cetitor unguresc ia asemenea stupidități drept adevăruri indiscutabile! Sireac public...

Țarul curajos. Se vestește din *Varșovia*, că la dorița Țarului guvernorul suprem a retras ordiul, prin care dispunea închiderea tuturor ferestrelor și ușilor pe unde va trece convoiul imperial, cu prilejul vizitei, și totodată a permis, ca nu soldați, ci elevi și corporațiuni să formeze cordonul de onoare.

Deprinderi de pușcat militare. În 26 l. c. dela 7 ore până la 12 ore a. m. va face un batalion de honvezi deprinderi de pușcat în apropierea „Vilor Sibiului”, pe la „Fântâna rece”. Petrecerea pe acest teren e în decursul deprinderii împreună cu primăjdie de viață.

Preot rătăcit. Din *Borodul-mare* (lângă Oradea) ni-se scrie: Foile ungurești nu mai știu cum să laude pe preotul de aici Vasiliu Herlo, care în de ziua Sf. Ștefan a ținut serviciu divin și a rostit un discurs „patriotic”, în ființa de față a multor Unguri, oficioși și neoficioși. Aceasta e a doua ispravă „patriotică” a dlui Herlo. Prima a fost, când a presidat un banchet în onoarea deputatului șovinist Telegdy Lószef. Lucrul e foarte trist mai ales că Borodul-mare e cea mai românească parohie în părțile acestea. Ar fi necesar, ca ordinarialul să-lee măsurile cuvenite față de numitul preot. — *Diavol*.

Gendarmi bătuți. Poporeni comunei ungurești *Jászkerékgyház* (lângă Kecskemét) au comis Daminea trecută, cu prilegiul unei sărbări, acte de adevărată barbarie față de doi gendarmi, trimiși a păzi ordinea. Teranii, agitați de cățiva zurbagii, au plănuit formal să atace pe gendarmi. Intervenind acestia să pună capăt unei bății de cărcimă, momentul a fost binevenit. Oamenii s'au năpustit cu furci asupra gendarmilor, „i-au desarmat, și cu săbiile și cu puștile i-au ciungărit în chipul cel mai barbar, rănindu-i de moarte. Primarul a telegrafat la Kecskemét după gendarmi, cari au venit însoțiți de procuror și de judele instructor. Acestia au introdus numai decăt cercetare. S'au făcut numeroase arestări. Gendarmii bătuți au fost transportați în completă stare de inconștiență la spitalul din Kecskemét.

Așa-i la noi, sub părintescul regim unguresc: între Unguri, aceștia măcelăresc fără nici o cauză pe gendarmi, între naționalități, gendarmii măcelăresc în dragă voce pe pacienții Ne-maghiari!

Emigrați ou mille. Ziarul ruten *Svoboda* din America scrie, că din 15 Maiu c. înceace au emigrat la Canada peste 5000 de Ruteni din Austro-Ungaria, ales din Galiti și Ungaria. Numai din 10 Iulie înceace au luat lumea în cap și s'au așezat în Canada 300 familii rutenești. Firește, toate acestea vin din prea bunul trai din patria-mamă!

Furt de căpățini regale. Foile ungurești tractează pe larg un cas scandalos petrecut în *Alba-regală*. Din cripta istorică de acolo s'au furat căpăținile mai multor regi arpadiani. Primarul orașului acuză de furt pe un medic din Budapesta, Dr. *Fuslakai Ödön*, care a avut odată în grije cripta. Adică ear' un inteligent maghiar compromis în afaceri urite: adorabilă moralitate socială, n'ai ce spune!

Socialiști în armată. Socialismul se întinde cu nespusă iuteală și în armata noastră. O statistică documentată a socializatorilor, edată de curînd, arată, că în armata austro-ungară din Ungaria se adă de prezent 10.260 socializți. Toți acestia sînt fanatici oameni ai propagandei, și răspîndesc ideile lor în neacazul celor mai aspre dispoziții militare în materie. Contingentul cel mai mare al soldaților socializti îl dă Budapesta și orașele mai fruntașe din provincie.

Ofițeri sinucigași. În *Sopron* s'a sinucis alaltăieri generalul de cavalerie pensionat Paul *Kirscher de Nordfolke*. Sinucisul era de 67 ani, năcășătorit. În vremea din urmă căzuse greu bolnav și nu mai putea umbla, ci era purtat în trăsură. Se crede, că boala l'a determinat să-și ia viața. — La Budapesta s'a sinucis în aceeași zi un căpitan de honvezi, *Glückmann Frigyes*, aplicat în ministerul de henvezi. El s'a aruncat de de pe o fereastră din etajul al doilea și a rămas mort pe pavajul curții. Motorul sinuciderii nu-i cunoscut.

O minune, numai treizele de vîzuit, se află în Sibiu, în locul restaurațiunii din „*Gesellschaftshaus*”. E o fată română fără mâini, care poate coase cu picioarele. Întrarea 20 cr. Copiii și militarii mai jos de sergent-major plătesc numai 10 cr.

Omor de pe amvon. O faptă de necrezut se anunță din Washington. Un preot de acolo, lohn Walstein a pușcat zilele aceste de pe amvon între credincioși și a rănit de moarte o copilă de 3 ani. Preotul e un om foarte sanguinic și violent, ce a adresat credincioșilor sei, din pricină că beau rachiu, i-au iritat nesup pe aceștia, așa că i-au atacat. Preotul, avînd la sine un revolver, l'a folosit întru apărare și din nenorocire a lovit un inocent.

Aurul în America. Oficiul *Reuter* i-se vestește din *Victoria* (Columbia britanică), că la gurile rîurilor Stervera și Incon s'au aflat bogate terene de aur. Vînătorii de aur înundează cu mîile ținuturile dătătoare de strălucite nădejdi. Până acum vre-o 6000 de inși caută aur și ear' aur... nou.

Medic sinucis. Un cas de tristă senzație s'a întîmplat azi în Sibiu. Medicul locului de cură „La Păltiniș”, Dr. *Binder*, s'a sinucis azi la 10 ore cu un revolver. Causa un se știe.

Înviat din morți. Ziarele franceze povestesc o istorie foarte curioasă întîmplată zilele trecute în Toulon. Pe la sfîrșitul lunei trecute, un nenorocit se ucisese în Toulon, lângă fortificațiunile orașului, trăgîndu-și un foc de revolver în inimă. La început identitatea sinucisului nu se putuse stabili, mai tîrziu însă se recunoscu, că nenorocitul tînăr aparținea unei familii din oraș, și din ordiul parchetului, cadavru sinucisului se și transportă la domiciliul familiei. Examinînd fața lividă a sinucisului, nenorocita mămă rămase mult timp împietrită în cea mai crudă indecisiune. „În profil, zicea ea, este fără nici o vorbă, fiul meu; dar' privit din față nu-i seamnă de loc”. Surorile tînărului, cari ar fi putut să se pronunțe într'un mod categoric, lipseau din oraș și autoritățile bazate pe indecisiunea mamei și pe declarațiunile formale ale vecinilor, cari nu esitară a recunoaște cadavru, conchiseră, că sinucisul era fiul nenorocitei femei numită Artegiano. Moartea fu înregistrată în registrele de stare civilă, înmormîntarea se făcî în regulă și familia Artegiano luă doliu. Zilele trecute, doamna Artegiano primește o scrisoare din Marsilia. Recunoscînd scrisoarea de pe adresă, nenorocita femeie scoase un țipăt de surprindere: era o scrisoare dela fiul seu. Se poate închipui imensa bucurie a întregii familii la idea de a vedea pe acela, pe care îl credeau pierdut pentru totdeauna. Iată un strigoiu, care va fi bine primit. Partea mai nostimă însă a acestei ciudate întîmplări este, că acum tînărul Artegiano va trebui să ceară o senință la tribunalele civile, prin care să-și recunoască dreptul de a fi în viață.

Osănde turoești. În Constantinopol osănde politice se aduc curat ca în vreme de răboiu: samar. Zilele acestea o iradea a enunțat 66 sentențe. Douăzeci-și-doi de *Mohamedani*, osăndiți pentru turburări politice la moarte, au fost iertați de moarte și judecați la închisoare pe viață, ear' *patruzeci-șipatru* de inși au fost osăndiți la pierdere libertății. Cea mai mare parte a osăndiților sînt închiși la *Tripolis*.

Știri mîrunte. În *Rossahagy* s'a sinucis arhitectul *Vorell*, acuzat în chestia dărimării noiei case orașenești, care și în a doua zidiri ce o începuse e gata de dărîmare. — Lângă *Alpár* cățiva țărani Unguri au bătut în chipul cel mai neomenoi pe un jitar, *Pusztai László*, care trage de moarte; au fost arestați. — În *Tajco* (Boania) begul *Sulejman Imbrinbegovici*, de 30 ani, s'a căsătorit cu o femeie de 85 ani, nu prea tinerică, e drept, dar'... foarte bogată. — În *Zürich* s'a deschis congresul internațional pentru apărarea muncitorilor; prezenți 300 delegați și public numeros. În *Atena* un incendiu violent a nimicit edificiile marelui firme *Melas*; pagubele peste un milion.

VIEAȚA SOCIALĂ.

Concert în Seliște.

Duminecă în 17/29 August a. c. va da inteligența jună din Seliște un *Concert*. Începutul la 7 ore seara în sala școlii din loc. Prețul de intrare: după bunăvoință. Venitul curat se va alătura fondului menit pentru ajutorarea studenților săraci. După concert joc — la infinit. Seliște, 10/22 August, 1899. Concertanții.

Programa:

1. Sînt soldat român, cor bărbătesc de G. Dima. 2. Măndruliță de demult, cor mixt de G. Dima. 3. Vin-o lele, cor bărbătesc de I. Vidu. 4. Ce face Ioană, cor mixt de G. Dima. 5. a) Foase verde de mohor, cor bărbătesc de T. Popoviciu. 6. b) Lumea mea, cor bărbătesc de T. Popoviciu. 6. Post-ai lele, cor mixt de Musicescu. 7. Uite mamă, cor bărbătesc de G. Dima. 8. Stănuța, cor mixt de Musicescu. 9. Serenadă, cor bărbătesc de ** 10. Toaca, cor mixt de Ionescu.

Petrecere în Miercurea.

Primim invitare la petrecerea cu joc ce se va aranja la 17/29 August 1897 în sala dela ospătaria „Trei arabi” din Miercurea. În pauză se va juca „Călușul” și „Bătuta”. Începutul la ore p. m. Prețul intrării benevol. Venitul curat este destinat în favoarea școlii gr.-orientale din Miercurea. Comitetul aranjator.

Petrecere în Avrig.

Duminecă în 17/29 August 1897 se aranjază o petrecere de vară împreună cu declamări și reprezentațiuni teatrale, de cătră inteligența română din Avrig. Petrecerea va avî loc în grădina „Fraților Berger” din Avrig. Prețul intrării: de persoană loc I.: 60 cr.; loc II.: 40 cr.; loc III.: 20 cr. Începutul punct la 7 1/2 ore seara. Oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și se cuita publice. Venitul curat este destinat pentru biblioteca școlii gr.-or. din loc. Avrig, în 11/23 August 1897.

Comitetul aranjator.

Editor și redactor responsabil: **Teodor V. Păcățian,**

Mare fabrică și magazin de mobile,
Seghedin,
Klausal-tér.

Mare fabrică și magazin de mobile,
Arad,
piața Andrassy-tér nr. 9.

Laurențiu Lengyel,

fabricant de mobile ces. și reg. de curte, Arad, piața Andrassy-tér nr. 9.

Premiat la mai multe expoziții.

Mare magazin de mobile, bogat și variat, dela cele mai **simple** până la cele mai **elegante**. Se distinge printr'un gust ales, nobil și plăcut. Montează complet **locuințe**, mari și mici, precum și **biurouri**, în ori-ce fel de stil.
Cataloguri ilustrate și eșantioane de stofă se trimit la cerere gratuit și franco.

Se recomandă spriginului binevoitor al onoratului public

Laurențiu Lengyel,

fabricant de mobile ces. și reg. de curte, Arad, piața Andrassy nr. 9.

[1490] 9-12

La „Tipografia”, societate pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare:

**TABLOUL
„CONFERENȚEI NAȚIONALE”**
În mărime 33×50 cm.
Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin
poștă fl. 1.70.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni din
Sibiu se află de vânzare:

**TABLOUL
CONDAMNĂȚILOR POLITICI
PENTRU CAUSA ROMÂNĂ**
Prețul 2 fl.

»ASOCIAȚIUNEA DE CONSUM« ÎN FĂGET.

Convocare.

Domnii acționari ai „Asociației de consum” în Făget, sunt prin aceasta invitați în sensul §-lui 25 din statutele „Asociației” la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Făget la 10 Septembrie st. n. 1897 după amiază la 2½ ore în localul „Asociației”.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre activitatea asociației și despre rezultatul gestiunii anului I.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Deciziunea compturilor anuale și darea absoluturului.
4. Deciziunea asupra împărțirii profitului curat realizat în I-lea an de gestiune.
5. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghere conform §-lui 47 din statutele asociației.
7. Fixarea marcelor de prezență membrilor în direcțiune și comitetul de supraveghere.
8. Schimbarea firmei în societate pe acțiuni și modificarea statutelor.
9. Înmulțirea capitalului social.
10. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 37. lit. „i” din statutele asociației.
11. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

Făget, în 21 August st. n. 1897.

[1810] 1-1

Direcțiunea.

Contul Bilanț:

Active:		Pasive:	
Casa în numerar	1124 70	Capital social	21530 —
Inventarul marfei	40090 05	Conto-Curent	27584 87
Casale Asociației	17186 —	Creditori	22218 59
Spese de fundare	fl. 1739.21	Profit curat	5398 84
după amortisare de 20%	347.84		
Mobilier	fl. 5557.88		
după amortisare de 10%	555.79		
Debitori	11888 09		
	76682 30		76682 30

Contul profitului și al perderilor.

Esite:		Întrate:	
Interese de Conto-Curent	2327 91	Venite dela marfă, beuturi spirituoase,	
Chirie	12 —	trafică și timbre	18117 80
Contribuțiune	291 76		
Salar	7354 01		
Spese	1693 54		
Porto	136 11		
Amortisare:			
din speșele de fondare	fl. 347.84		
din mobilier	555.79		
Profit curat	5398 84		
	18117 80		18117 80

Făget, la 30 Iunie 1897.

Toma F. Haneșiu m. p., Sebastian Olariu m. p., Fabiu Dobrea m. p., Victor Onițiu m. p.,
a. director executiv. președinte. conducător comercial. comptabil.

Membri în direcțiune:

Alexandru Iclosan m. p. George Giura m. p. Ioan Blidariu m. p.
Inocențiu Bogdan m. p. Dionislu Feneș m. p.

Bilanțul, contul profitului și al perderilor de față examinându-l conform legilor și statutelor l-am aflat exact și cărțile purtare în bună regulă.

Făget, în 21 August 1897.

Comitetul de supraveghere:

Dimitrie Iosoff m. p., Laurențiu Barzu m. p. Ioan Micu m. p. Vasile Niculescu m. p.,
președinte. notar.

Pentru Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Nr. 16205/1897.

IV.

[1829] 1-1

Publicațiune.

Pentru asigurarea reconstruirii podului 17 aflător pe calea municipală Sibiu Cîsnădie—Tâlmaci, secția chlm. 12 peste Hinterbach se exerce pe baza deciziunii comitetului administrativ din 9 August 1897 nr. 899 o pertractare cu oferte care se va ține în 3 Octombrie 1897 la 10 ore a. m. în sala de consultare din palatul comitatens.

Doritorii de a întreprinde această lucrare sînt provocați să-și substearnă ofertele referitoare la întreprinderea executării acestei lucrări până la 9 ore a. m. a zilei mai sus fixate, la vicecomitele comitatului. Oferte întrute mai târziu nu se vor considera. Ofertele trebuie să fie încheie, sigilate și provăzute cu vadiul de 5%, computeate după suma de spese prelinată cu 1708 fl. 94 cr. Operatul tehnic și condițiunile referitoare la lucrarea din cestiune se pot vedea la oficiul de construire reg. ung. de aici în orele de oficiu.

Sibiu, în 23 August 1897.

Reissenberger,
vicecomite.

„Sentinela”,
institut de economii și credit în Satul-nou.

Concurs.

În locul comptabilului nostru concediat pentru facerea serviciului militar se caută un **comptabil substituit** pe un an începere dela 1 Octombrie a. c. cu salar de 720 fl. și tantiemă corespunzătoare, eventual și o chilie pentru locuință în localul institutului. Petițiunile se se adreseze direcțiunii până la 15 Septembrie a. c. [1830] 1-1
Satul-nou (Réva-Ujfalú), în 23 August 1897.

Direcțiunea

institutului de economii și credit
„Sentinela”.

A apărut și se află de vânzare la Librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Un capitol din excelentul volum

„Paradoxe sociologice”

de

Max Nordau

• REPRIVIRE •

Traducere
de
Rosmarin.

În acest capitol autorul descrie și combatte frivolitatea lumii așa numite „mondaine” și-și alimentează optimismul cu o reprivire asupra progresului, ce omenimea a făcut pe toate terenele științei.

Acest capitol stă cu vrednicie alături cu cel despre „Naționalitate”, și e tot așa de frumos tradus, într'un limbaj dulce, ce reține toate finețele originalului.

Prețul broșurii este 20 cr.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CEȘTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR
și
MODURILE SOLUȚIUNII SALE

ÎN
UNGARIA
DE
AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

Noutăți musicale.

La librăria „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare următoarele piese pentru voce și piano.

	Cor. Fil.
Alexandrescu Ernest I. „Ai plâns și tu vre-odată?” romanță pentru voce și piano	1.—
„Nu înțeleg”	1.—
„Pictorial”	1.—
„Un fir electric”	1.50
Belortu D. C. „L'Affection”, polca franceză pentru piano	1.—
„De Braila à Gènes”, galop pentru piano	1.—
Burlan Ioan D. „Sărba Bucureștenilor”, pentru piano	1.—
„Sărba Bucureștenilor”, pentru voce și piano	1.—
Cristide Dimitrie St. „Didi”, polca mazăruca pentru piano	1.50
„Isorul”, romanță pentru voce și piano	1.—
„Liniște”, vals pentru piano	2.—
Cirillo Alphonse „Am plâns”, romanță pentru voce și piano	1.50
„Singularitatea”, romanță pentru voce și piano	1.50
„Claire”, polca pentru piano	1.—
Decker Carol „Institutele-Unite”, vals pentru piano	2.—
Dimitrescu Const. „Sărba Bucureștenilor”, pentru piano	1.—
„Sărba Mirilor”, pentru piano	1.—
Fotino Gh. „Iubileul Marș”, pentru piano	1.50
„Sărba Bucureștenilor”, pentru piano	1.—
Ionescu G. „Elisa”, polca franceză pentru piano	1.—
Kneisel Anton „Zéphir”, polca mazăruca pentru piano	1.50
Lutz Mayer „Souvenir de Zürich”, polca mazăruca	1.—
Margaritescu Michel „Pas de quatre original”	1.—
Mironescu Mathilde „Gavotte dela Princesse Marie”	1.50
Moinaru Costache „Les beaux yeux”, valse pentru piano	2.—
Nițescu P. G. „Terăncuța”, cântec popular pentru voce și piano	1.—
Ochiabli G. N. „Hora întrărită”, pentru piano	1.50
„Hora Margareta”, pentru piano	—50
„Hora terănească”, pentru piano	—50
„Hora ovreică”, pentru piano	—50
„Hora nebună”, pentru piano	—50
„De te-ar prinde neica 'n crâng”	—50
„Hora Ochiabli”, pentru piano	—50
„Hora nopții”, pentru piano	—50
„Sărba oltenască”, pentru piano	—50
„Hal Cristel”, pentru piano	—50
„Hora luncii”, pentru piano	—50
„Hora Floreasca”, pentru piano	—50
„Hora Zuralia”, pentru piano	—50
„Ca la ușa cortului”, țigănească pentru piano	—50
„Hora Aurora”, pentru piano	—50
„Hora ochesica”, pentru piano	—50
„Hora frunza”, pentru piano	—50
Oppelt W. „Flori în valse”, polca mazăruca pentru piano	1.—
Paulmann Sigismund „Toujours avec argent”, polca franceză pentru piano	1.—
„La blonde”, polca mazăruca pentru piano	1.—
„Turda”, marș patriotic	1.—
Paulmann Sigismund „Hora Reginei”	—50
„Sărba păpușelor”	—50
„Marș turcesc”	—50
„Pune talpa la pământ”, brău pentru voce și piano	—50
Polyso-Micunescu N. „La belle Alexandrine”, mazăruca de salon	1.50
Rădulescu Eleutheriu „Souvenir de Poșcani”, polca mazăruca	1.—
Schedi Mihail „Pensées de Printemps”, Morceau de salon	1.50
Schlichting S. „Kreutz-Polca”, original	1.25
Simionescu Ioan R. „Doina Jiului”, pentru voce și piano	1.50
Spiorescu Oscar „E greu să uiți”, romanță pentru voce și piano	1.50
Trifu Gh. „Te iubesc”, romanță pentru voce și piano	1.—
Vasilin N. „Cecilia”, vals pentru piano	2.—
Zika Anton „Pe aripile amorului”, vals pentru piano	2.—

Noutăți apărute în urmă.

Burlan I. D. „En Vogue Quadrille”	1.50
„Nunta de argint”, marș	1.—
Capșa M. „Intermezzo”, pentru piano	1.—
Cirillo Ant. „Les fleurs de Mai”, valse	2.—
Dimitrescu C. „Sărba oficerilor”	1.—
Ivanovici „La fille du Marin”, valse	2.—
Kaps C. „Daisy Bell”, valse (All Right)	1.50
Lowthian „Venezia”, vals	1.50
Pursch O. „Nunta de argint”, vals	2.—

„Veselia română”,

colecțiune de piese alese, pentru voce și piano.

Nr. 1. Raynald L. „Vinul de Cotnari”, vals cânt. cu cuvinte rom. și fran.	1.—
2. Sayers Henry L. „Tararabum-der-é”, cânt. cu cuvinte românești și franțezești	1.—
3. Filloreanu Al. „Imnul școlarului”, pentru 3 voci și piano	1.—
4. Alexandrescu Er. I. „Nu înțeleg”, romanță	1.—
5. Moniuszko „Cosacul”, cântec polonez, cu cuvinte române	1.—
6. Vargă F. „Mustăți”, polca cu cuvinte române și franceze	1.50
7. Mureșianu A. „Deșteaptă-te Române”, cântec patriotic	1.—
8. Dorianu I. „Liliacul alb”, cu cuvinte române și franceze	1.50
9. „E. ah! iubirea”, cantonetă pentru voce și piano	1.50
10. Denza L. „Ochi albaștri” cu cuvinte române și italiene	1.50
11. Cuna L. „O dragă Margaretă”, cuvinte de I. Dorianu	1.—

Noutăți apărute în urmă.

Volstedt „Lustige Brüder” (Frații veseli), vals	1.—
Voreas D. D. „In fânul de curenț cosit”, romanță	1.—
Wagner F. „Vulturul”, marș (Unter Doppel Adler)	1.—
Wiest Louis „Privighetoarea de peste Oit”, potpourri național Nr. 1/2 a	2.—
Nr. 12. Zeller „Nu fi supărat”, Sei nicht böse, cuvinte de Dorianu	1.—
13. Gozlan „Visul” (Le rêve), romanță, cuvinte de Dorianu	1.50
14. Dumitriu „Cât te-am iubit”, romanță	1.—
15. Dorianu „All Right”, cuvinte române și franceze	1.—
16. Dumitriu „Sărba lui Zdrelea”, cu cuvinte	1.—
17. Dorianu „La tine copilă dragă”, romanță	1.—

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.